

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem Divi Thomae. Tomi Qvinqve

Qui Est Primvs De Sacramentis: In Qvo Ea Continentvr, Qvæ Post
Præfationem Indicantvr

Suárez, Francisco

[Köln], 1619

10 An Eucharistia remittat venialia, & temporales pœnas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93807](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93807)

tempore est promissus: oportet autem, vt homo digne receperit Eucharistiam (quia, vt dixi, in hoc sacramento non reuiuiscit effectus, si cum obice susceptum fuit) & quod postea homo prædicto tempore opportuno non se reddat indignum huius effectus per aliquod peccatum, aut aliam causam impediendam rationem motiōem Dei. Vnde hinc, nullum argumentum posse ex experientia sumi ad iudicandum, an hic effectus sit infallibilis, nec ne, tum, quia non potest homini satis constare, an digne susceperit sacramentum: tum etiam, quia nescit, an postea ponat obicem, vel impedimentum aliquod, ignorat etiam, quando sit illud tempus commodum & opportunum. Deinde non raro hoc auxilium gratiæ consistit in aliquo effectu diuinæ prouidentie, quem homo sæpe non aduertit, sæpe etiam comprehendere non potest. Ac denique, quando hoc auxilium consistit in actu vitali ipsius hominis, quamuis possit illum in se experiri, nõ tamen potest satis diiudicare, qualis sit ille actus: neque vnde veniat: aut quo vadat, & ideo multo minus experiri potest, an, quando sentit in se talem motiōem, illa sit effectus huius sacramenti, necne: quando vero illam motiōem in se non sentit, ad id proueniat ex impedimento aliquo, vel quia tunc non est illis expediens. Et ideo non est, cur conscientie timorata, & qui morale diligentiam adhibent, vt digne accedant ad hoc sacramentum, contristentur, aut nimium timeant, si fortasse, dum comunicant, nec feruorem illum charitatis, nec dulcedinem ac suauitatem illam sentiant, quam dicimus esse effectum huius sacramenti: quia, quamuis digne comunicent, possunt non recipere hunc fructum, vel quia fortasse tunc illis non expedit, præsertim quatenus interdum redundat in inferiorem appetitum, vel quia etiam sine peccato graui potest hic effectus impediri: quia homo negligenter accedit, aut quia naturaliter distractus est.

SECTIO X.

Vtrum Eucharistia remittat venialia peccata & temporales penas, tam digne sumentibus.

Peccata venialia remittuntur ex opere operato per Eucharistiam. Magist. D. i. hom. Bonauent. Conc. Colon. Ambros. August. Gregor. Bernard. Chryso. Cyrill. Trident.

DE peccatis venialibus vera est sententia D. Th. quam supra in commentariis explicauimus, ex opere operato remitti per hoc sacramentum, quam etiam docuit Magister in 4. distinct. 12. & ibi D. Th. artic. 2. quæstionum 1. Bonauent. 2. part. artic. 7. quæstionum 2. & reliqui Theologi, & Innocent. lib. 4. de hoc myster. cap. 4. & optime Concil. Colonienſe, Catechis. Pij V. dum tractant de hoc sacramento, & sumitur etiam ex Patribus, Ambros. lib. 4. de sacram. cap. 6. & August. cap. Vtrum sua figura, & Gregor. in capit. Quid sit sanguis. de Consecrat. distinct. 2. Bern. dicto serm. de Cœn. Dom. cuius verba sectione præcedente citauimus, cum Chryso. & Cyrill. & alios referam disputatione sequente, sectione prima, & fauet Conc. Trident. sessione 13. cap. 1. dum aliter loquitur de hoc sacramento, respectu venialium peccatorum, & mortalium: dicit enim: liberare nos à venialibus, præseruare autem à mortalibus: sentit igitur, à venialibus non solum præseruare, sed etiam ab eis iam commissis nos liberare: quod facere non potest, nisi remittendo illa. Ratio à priori petenda est ex institutione, quam omnia adducta probant, quam vero congrua hæc institutio, quamque consentanea perfectioni ac fini huius sacramenti, & per se satis notum est, & optime à D. Th. in art. explicatur.

Dubium de dispositione requisita ad hunc effectum solutio.

Sed quæres, quænam dispositio necessaria est ex parte sumentis, vt Eucharistia conferat hunc effectum. Responderetur in primis, non esse necessariam talem ac tantam dispositionem actualem, quæ per se sufficeret ad veniale peccatum tollendum per formalem repugnantiam, aut condignam satisfactionem, qualis esset feruens actus charitatis, aut forma-

lis detestatio talis peccati propter Deum. Nam si tam perfecta dispositio esset necessaria, per illam esset ablatum peccatum veniale: & ideo sacramentum nunquam hunc effectum conferet ex opere operato, nisi forte mediante & remoto, quatenus auxilium ad talis actum datur per sacramentum, & tunc iam ille actus non esset dispositio ad sacramentum, sed potius effectus eius, & adhuc ille modus non est sufficiens, vt dixi circa literam D. Th. ex mente eius: si enim illa remissio, quali per accidens tantum esset ab hoc sacramento, cum tamen finis & perfectio eius per se & directe requirat huiusmodi effectum. Adde sacramentum hoc tollere peccatum mortale sine actuali dispositione, quæ per se sola sufficiat ad expellendum illud: multo ergo magis poterit venialia peccata ita tollere, cum magis per se sit ad illa remittenda institutum: eo vel maxime quod hic effectus communis est aliis sacramentis, vt in superioribus tactum est, & latius dicitur in materia de Penitentia: ergo perfectus & proprius conuenit huic sacramento, cuius est, debiles confortare, & languores sanare, vt D. Thom. ait, opuscul. 59. c. 5. Ad hunc ergo effectum duo tantum videntur necessaria ex parte sumentis, vnum, vt sit in statu gratiæ, & propter dignam sumptionem sacramenti, & quia nõ potest veniale peccatum sine mortali remitti: aliud est, vt non inueniat actualem affectum talis peccati, vt supra dictum est: præter hæc autem nihil aliud est necessarium: sed infundendo suam gratiam sacramentalem, simul Eucharistia delet venialia, & hoc est propria illa tollere ex opere operato, & sic distinguitur hic effectus à præcedente, alias confunduntur.

Vnde ulterius de remissione temporalis penæ concluditur, non dari per Eucharistiam ex opere operato, vt ex mente Thom. supra explicuimus, & ex differentia, quam ponit inter remissionem culpæ venialis, & penæ temporalis: nam illa simpliciter tollitur per hoc sacramentum: hæc vero non, sed iuxta valorem actus ipsius hominis. Et propterea neque Scriptura, neque Concilia aut Patres huius effectus meminerunt, quod satis est, vt sine fundamento non asseratur præsertim, cum neque ex augmento gratiæ colligi possit, vt per se constat, neque ex fine huius sacramenti, quia reatus penæ non includit malitiam morale impediendam feruorem charitatis. Adde, Eucharistiam, quatenus sacrificium est, per se ordinatam esse ad remissionem penæ temporalis, & ideo necesse non fuisse, vt subratione etiam sacramenti ad eundem effectum tolleretur.

Atque hinc tandem concluditur, Eucharistiam, vt sacramentum est (nam de sacrificio postea dicemus) non habere effectum aliquem ex opere operato, nisi in solis sumentibus: nam, si aliquem habere posset, maxime effectum remissionis penæ temporalis: sed hunc non habet etiam in ipsis sumentibus: multo ergo minus poterit eundem habere in aliis: ergo neque vllum alium. Maior & vltima consequentia patet, tum ex generali doctrina supra data de sacramentis, tum etiam inductione: quia constat gratiam sanctificantem, & omnia dona, quæ ad illam pertinent, & remissionem culpæ, non posse alii donari, etiam quando comparantur ex merito operantis, nedum quando ex opere operato: quia semper dantur ad propriam sanctificationem, vel operantis, vel recipientis sacramentum, & ita promissio gratiæ semper respicit solum recipientem, iuxta illud: Qui manducat me, viuet propter me, &: Qui manducat hunc panem, viuet in æternum, & in me manet, & ego in eo. effectus autem non excedit promissionem. Vnde etiam ipsum sacramentum in vsu & applicatione sua solum significat sanctificationem ipsius sumentis: maxime in hoc sacramento, quod datur per modum cibi, qui solum manducanti prodest. Adde etiam, si hoc sacramentum remitteret penam temporalem sumentis, nihilominus, vt sacramentum est, non posset

Posset ea voluntas suscipientis effectum illum alteri communicare: quia omnes effectus, quicumque ille sit, datur suscipienti, ut proprium eius beneficium ac privilegium; & ita fit in Baptismo, Pœnitentiâ, & aliis sacramentis: nec contrarium docuit D. Thom. in 4. d. 45. q. 2. art. 3. questiu. 1. ad 3. nâ ibi non agit de ratione sacramenti, sed sacrificij, hic autem apertius distinguens, & loquens de hoc sacramento, ut sacramentum est, negat habere effectum in alio, præterquam in sumente: idem docet super caput. 6. Ioan. lectione 6.

Dices, interdum fideles non solum p̃ij, sed etiam docti, pro aliis communicant, & pro animabus Purgatorij, quibus talis communicatio, si ad remissionem pœnæ prodesse nō potest, nullum fructum asserre valet. Vnde impertinens esset, & superfluitiosa talis relatio, vel oblatio communionis pro anima Purgatorij. Respondetur, ideo dixi (ex opere operato) nam aliis modis actus communicandi pro aliis oblati illis, prodesse potest, est n. actus religionis, vnde ex opere operantis de se est satisfactorius coram Deo, & ita potest pro alio offerri, quoad satisfactionem ex opere operantis, & illi prodesse per modum suffragij. Deinde est etiam actus meritorius, & ita etiam potest aliis prodesse per modum meriti de congruo, vel per modum impetrationis. In quo censetur hoc sacramentum habere specialem efficaciam, vel quia, cum excitet ad feruorem charitatis, ex hac parte habere potest ille actus maiorem congruitatem ad meritum, & impetrationem, vel quia propter realem Christi præsentiam & coniunctionem, familiarius & feruentius solet tunc ad illum & per illum oratio fundi, ut D. Th. citato loco notauit.

DISPUTATIO LXIV.

De effectu, quem sacramentum Eucharistia habet in corpore.

Ostquam dictum est de effectibus animæ, superest, ut inquiramus, an etiam in corpore habeat sacramentum hoc aliquos effectus, & primo dicemus de tempore huius vitæ, deinde de statu glorioso resurrectionis, ex quibus tandem questionem illam his temporibus controuerfam, definimus, de vnione corporali, inter Christum in hoc sacramento existentem, & corpus hominis manducantis illum.

SECTIO I.

Virum sacramentum Eucharistia in corpore suscipientis aliquid efficiat.

Dvo possunt esse dicendi modi extreme contrarij. Prior est, hoc sacramentum efficere in corpore quasdam qualitates, per quas corpus CHRISTI dicitur vniri corpori nostro, sicut in anima efficit gratiam, per quam Spiritus diuinus spiritui nostro coniungitur. Quod si inquiras, quænam sint istæ qualitates, responderi potest, esse participationes quasdam dotum gloriæ, per quas quodammodo caro nostra disponitur ad immortalitatem, quæ est effectus huius sacramenti, vt postea dicemus, ita vt sicut gratia est semen, & pignus beatitudinis animæ: ita hæc qualitates sint pignora quædam gloriæ corporis. Huius sententiæ non inuenio autorem, aliqui vero ex recentioribus conati sunt eam defendere, & in hunc modum explicare vnionem corporalem, quam Sancti aliqui fieri asserunt per dignam communionem huius sacramenti, & hoc est præcipuum huius sententiæ fundamentum. Quod ita potest confirmari, nam hoc sacramentum aliquid amplius conferre debet corpori digne communicantis, quam eius, qui

Fr. Suarez Tom. 3.

indigne communicat, quia aliter illi coniungitur: sed nihil est quod conferat, nisi huiusmodi qualitates: ergo.

Posterior sententia est, hoc sacramentum nihil omnino efficere in corpore, sed solum in anima, quam docuit Turrecremata in cap. In Christo Pat. de Consecr. d. 2. & Petrus Martinez in Epist. Iudæ, loco 23. & sumi potest ex D. Thom. hac q. art. 1. ad 3. dum ait, hoc sacramentum non operari in corpus, nisi quatenus effectus gratiæ in corpus redundat, cum membra nostra exhibemus arma iustitiæ Dei. Et fauent Sancti, qui negant, hoc sacramentum esse institutum, vt corporalem effectum conferat, sed spirituales tantum, vt videtur loqui Cypr. ser. de Cen. Dom. Damasc. l. 4. de fide. capit. 14. & Cyrill. Hierosol. catech. 4. mytag. Fundamentum vero huius sententiæ est, quia omnes promissiones à Christo factæ suscipientibus, hoc sacramentum sunt spirituales, & si aliquæ pertinent ad corpus, respiciunt vitam futuram, non præsentem, vt Ioan. 6. Qui manducat meam carnem & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam, & ego resuscitabo eum in nouissimo die. Sed inter has sententias media via tenenda est.

Dico ergo primo: Hoc sacramentum non efficit in corpore qualitates aliquas supernaturales, per quas illud ad gloriam disponat, seu corpori Christi conforme efficiat. Hæc conclusio existimo ita certam, vt contraria opinio non probabilis, sed noua temeritas iudicanda sit, nam, licet antiqui Theologi doctrinam hæc expresse non doceat, tamen cum harum qualitatum nullam mentionem fecerint pro comperito habuerit illas nō dari: neq; aliquo probabili fundamento fingi posse, quia neq; vlla extat de hoc effectu promissio: vt constat, neq; n. in Euangelio Ioan. c. 6. aut alibi est scripta, neq; ab Ecclesia, vel Patribus est tradita. Neq; etiam est vlla necessitas vel utilitas huius effectus: quidquid sit de possibilitate eius, hæc enim non est satis, vt affirmemus absq; alio fundamento de facto conferri, quia non omnia, quæ supernaturaliter & miraculose in homine fieri possunt per hoc sacramentum sunt. Assumptum vero ita declaratur, quia illæ qualitates fingi possunt, vel immediate in corpore seu materia, vel in potentiis animæ, quæ in corpore inhaerent; si priori modo ponantur, vt prior opinio sentire videtur, sunt prorsus inutiles, quia neq; in hac vita deseruiunt ad opera virtutis, quia nō sunt operatiue: neq; ad pulchritudinem vel ornatum corporis, quia neq; visu, neq; alio corporis sensu percipi possunt. Rursus, neq; ad perfectionem vitæ futuræ quicquam conferre possunt: quia, corrupto corpore per mortem, ipsæ et corruptentur, in quo magna est differentia inter eas & gratiam, quæ est in anima, nam hæc est perpetua, & ita est in hac vita semen vel pignus gloriæ, vt eadē perseverans in beatitudine consummetur: quod de his corporis qualitatibus dici non potest: nisi quis fingat, post mortem conseruari in cadauere, & in vermibus, & in quacunq; re alia, quæ ex illa materia generetur, quod per se satis absurdum est & incredibile. Vt autem hæc qualitates dicantur infundi in potentiis animæ sentitiuæ, oportet, vt sint aut species aliqua, aut virtutes infusæ. Et quod ad species attinet, si aliqua infunderentur, experimento cognosci possent. Et eadem ratione posset quis fingere imaginarias visiones seu phantasmatas, quæ ratione huius sacramenti tribuerentur. Atq; idem argumentum est de habitibus infusis per accidens, nam hi, si sint studiosi, moderantur passiones, & excludunt vitiorum habitus; qui tamen non tolluntur per solum vsum huius sacramenti, sine exercitio virtutis. Denique, illa ratio his omnibus effectibus communis est, quod nimirum non infunduntur per accidens, nisi miraculose, aut per modum gratiæ gratis datæ, & neuter modus agendi est attribuendus sacramentis, nisi de promissione constet. De virtutibus autem per se infusis, si quæ fortasse sunt in ap-

Ttt 3 peccitu

2. Sententia

Mr. eorum. Martinez.

Cyprian. Damasc. Cyrill.

Ioan. 6.

Eucharistia non efficit in corpore qualitates supernaturales.

Obiisio.

similit.

Non habet...

Disput. de Eucharistia.